

ACC. N:R M. 42511:1-3.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Oscar Karlsson, Alghult*
Härad: *Uppvidinge, S. Möre* Berättare: " " "
Socken: *Alghult, Meadesjö* Berättarens yrke: *fönsterglasblåsare*
Uppteckningsår: *1953* Född år *1879* i *Meadesjö*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Kyrkkryddor. s. 1-3.

Lw F 88.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12511 /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Aug 88
1

Blad av blommor Rosor eller vallmo brukades ända till omkring
1900-talets början i bl. andra rocknor. Ålghult. Såsom kyrk. blommor varvid
bladen ofta försvarades som märke vid sabber och predikotexter.
Prämboken bars ofta av kvinnor i hander eller händerna knäpta
om näsduken som lindades om prämboken. Samtidigt då rosor och
eller lavendel fans lindades näsduken också om dessa och bars
med på båda händerna knäpta om allammans, särskilt vid och
efter framkomsten till kyrkan, ävenså inne i kyrkan tilläts man
satt sig i bänken och öppnat prämboken för att delaga i sången.
eller slutad Guds tjänst på samma sätt, såvida icke blommorna
togts på en införande eller släktings grankulle, då man kom ut
ur kyrkan. Vid dop och kyrkotagning såg jag aldrig blommor
förekamma i denna ort, men väl vid vigsel, Konfirmation och bröllop.
s.d. Certifikatlar bestående av Lavendel, Salvia, Ålrodd, Hemsköld
samt vitlöks s.d. myrke. Bar kvinnorna ofta till kyrkan den tid
dessa blommor eller örter fans att få. Lavendelkvistar lades ofta
i linnestolar och i bjuvstolar där de fick torra och lamma sin
goda lukt kvar i klädesplagget ifråga

Den tid jag nu skriver om serhelstid 1849-1900 och därmed bring
var det märkan utskutande kvinnor som bar blunderbröstar, men
en och annan gammal herre såg jag också bära dylika, dock
ej medelålders eller yngre män.

Substanser såg jag aldrig men "luktglasor" av horn var ej såll-
rycka vid nämnd tid. Dessa voro tillverkade av horn med lock
att skrivas av och på. I själva locket var anbragt ett litet hål
som kunde tillslutas med ett lock fastsett så att samma rum-
de uridas till sidan av hålet, medan ^{innan} horn passerade benkraden
i kyrkan (kvinnor resp. män hade alltid var sin bänkrad i kyrkan
männens till höger och kvinnornas till vänster. Då man kom in i
kyrkan) och därefter åter tillhålls. I benbyggesföreningens samlin-
gar fins. Namnet på någon tillverkare av nämnda dotar hörd
jag inte av, men troligen var det händiga personer i nästan
varje by som tillverkade såväl lottballens- som sinerlasser
av horn. Av horn tillverkades även kruthorn, kyrkansmar-
or osv. Männens till ofta somundotorn passera hela bänken ut och
då den ene icke ville vara bättre än den andre blev det

ACC. N:R M. 12511:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3.

afka kommit. Vid kyrkofästning såg jag aldrig något bjudas på i
kyrkhuset men, som bekräftar, nämnen P. Veiregren i "Smålands Beskrivning"
om hur det i den första kristna tiden gick till vid sådana tillfällen
Kvinnorna skulde ligga vid dop och andra förrättningar, lägga "bröd
och såvel" på altaret såsom prästen tillkommande offer. Detta kallat
det "jura Loola" och var en slags skatt, administration i Madesjö sockens
kyrkadebetsredlar upplagen så sent som i början på 1910-talet. Här i
allmänhet såg jag det inte fastän jag hade sedlar att betala där så ti-
digt som år 1800. Jag hörde aldrig att prästerna förbjödo bjuda-
de av kvinnor och barnen resp. barnen i kyrktänkorna.

När amerikanska seder började försinna är ej gott att säga
men de senare 20- till 30 åren har ej mycket av dessa seder
setts eller iakttagits.